

Haarlem

Gemeente Haarlem

Maarten Divendal

Wethouder Onderwijs, Jeugd, Sport,
Beheer en onderhoud openbare ruimte en Milieu

Retouradres Postbus 511, 2003 PB Haarlem

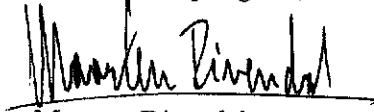
Aan de leden van de commissie Beheer

Datum 12 maart 2007
Ons kenmerk SB/BOR/2007/628
Contactpersoon H.F.L. Wals
Doorkiesnummer 023-5114845
E-mail walsh@haarlem.nl
Bijlage 1
Onderwerp Gierzwaluwen

Geachte commissieleden,

In uw vergadering van 15 februari kwam mevrouw Terpstra inspreken over gierzwaluwen. Ik heb u toen een schriftelijke reactie van de stadsecoloog toegezegd. Deze treft u in de bijlage aan. Ik hoop dat u hiermee voldoende geïnformeerd bent.

Met vriendelijke groet,

Maarten Divendal

Notitie over gierzwaluwen

16 februari 2007 door stadsecoloog D.Vonk
naar aanleiding van inspraak commissie Beheer

Gierzwaluwen zijn koloniebroeders die ieder jaar exact hetzelfde nest gebruiken. Jonge vogels van ca 3 jaar oud zoeken een nestplek bij voorkeur in de omgeving van bestaande nesten. Er gaan inderdaad nesten van gierzwaluwen verloren. Bij de afbraak van het zusterhuis van de Deo is compensatie door nestkasten geregeld als onderdeel van de ontheffingsvergunning. Bij de afbraak van de HBS aan de Raaks zijn enkele nesten verloren gegaan. Mij is niet bekend of daarvoor compensatie is gegeven. Bij de verbouw van het andere HBS-gebouw zijn ook gierzwaluwnesten betrokken. Mij is nog niet bekend, hoe daar de gierzwaluwbescherming is geregeld. De stand van gierzwaluwen in Haarlem en in Nederland in het algemeen loopt al vele jaren terug.

Het bieden van vervangende nestgelegenheid is procedureel moeilijk afdwingbaar, omdat de gemeente particulieren en projectontwikkelaars het niet kan verplichten. Alleen voor het gemeentelijk bezit is de gemeente aansprakelijk. De uitvoering van de bescherming is dan formeel de verantwoordelijkheid van de projectleider. De bouwvergunning is geen geschikt middel om de gierzwaluw te beschermen.

De stadsecoloog is al bezig gegevens over gierzwaluwen te verzamelen als onderdeel van de quick scan en de natuurtoets voor nieuwe projecten. Ook als voorbereiding van bestemmingsplannen wordt zo goed mogelijk nagegaan, waar gierzwaluwen nestelen. Dit wordt dan in de toelichting opgenomen als algemene informatie. Wanneer particulieren aanpassingen aan daken willen uitvoeren, kunnen zij in de betreffende gevallen worden gewezen op het voorkomen van gierzwaluwen en de verplichtingen, die dat geeft.

Broedkolonies van gierzwaluwen en zo mogelijk de exact nestlocaties worden verkregen door eigen waarneming en via meldingen van derden. Er is geen procedure om deze kennis in effectieve bescherming om te zetten, dat is in eerste instantie aan de projectleiders en particulieren.

Nadere toelichting

Gierzwaluwen zijn wettelijk beschermde soorten. Omdat zij jaar in – jaar uit hetzelfde nest gebruiken, is het nest ook beschermd buiten de broedtijd, ook als de vogels 's winters in Afrika verblijven. Het nest is de vaste verblijfplaats voor de vogel.

Het verwijderen van gierzwaluwnesten als gevolg van verbouwing of van afbraak van een dak kan alleen met ontheffing van het ministerie LNV. In de praktijk wordt hiermee vaak de hand gelicht. De nesten zijn moeilijk zijn op te sporen en daardoor zijn overtredingen moeilijk te bewijzen. Dit maakt het handhaven van de ontheffingsverplichting juridisch ingewikkeld. De handhaving is bovendien geen gemeentelijke taak, maar een taak van de landelijke AID = Algemene Inspectie Dienst, ondersteund door de politie. Alleen voor gemeentelijke eigendommen heeft de gemeente een verplichting de gierzwaluwen te handhaven, of bij afbraak ontheffing aan te vragen en compensatie te regelen.

De stadsecoloog probeert zo veel mogelijk gierzwaluwnesten te achterhalen of tenminste de directe omgeving van nestlocaties vast te leggen. Dit kan het beste in de avonduren worden geïnventariseerd. Het vraagt veel tijd om de exacte nestlocatie waar te nemen. In de avondschemering moet men de vogel zien aanvliegen op de dakpan of in het gaatje tegen een daknok of iets dergelijks. Gierzwaluwen broeden in losse kolonies.

Bij particuliere bouwontwikkeling kan de stadsecoloog of kunnen burgers wel aangeven, dat er gierzwaluwnesten zijn, maar het aanbrengen van nestgelegenheden als compensatie voor verloren nesten is praktisch en juridisch ingewikkeld. Het kan niet vanuit de bouwverordening worden opgelegd. En juridisch hard maken van het bewijs van de verloren nesten kost veel tijd.

Wanneer bekend is, dat gierzwaluwnesten betrokken zijn bij een verbouwing of een afbraak, kan wel voorlichting worden gegeven aan de initiatiefnemer over de verplichtingen ten aanzien van gierzwaluwen, maar er kan niets verplicht worden gesteld. Bij overtreding van de verplichting kan wel aangifte worden gedaan bij de politie. Dit laatste levert niet automatisch effectieve bescherming van gierzwaluwen.